

## Szentháromság ünnepe után 3. vasárnap

### ► 1Pt 5,6–11

#### Istennek mindenkor gondja van ránk!

##### *A vasárnap jellege*

Agendánk témája a Szentháromság ünnepe utáni első öt vasárnapon: „Isten hív minket”. Ezen a vasárnapon az üzenet: „Isten bűnösöket hív!” Bevezető ige a 25. zsoltár 8. verse: „Jó és igaz az Úr: útba igazítja a vétkezőket.” Az istentisztelet bevezető zsoltára is a 25. zsoltár néhány verse. „Fordulj felém, és könyörülj rajtam, Uram, és bocsásd meg minden vétkemet.”

A Szentháromság Isten, aki egyetlen szavával eltörölhetné a bűnöst és ezt az egész bűnös világot, még mindig türelmesen vár, és magához hívja a bűnös embert. Várja, hogy megalázzuk magunkat az ő hatalmas keze alatt (1Pt 5,6). Nem irtózik a bűnöstől, hanem magához fogadja. Nem takargatni kell hát bűnünket, hanem őszinte bűnbánattal megvallani azt.

A vasárnap ószövetségi igéje, Ez 18,20–32 arról beszél, hogy a fiú nem bűnhődik apja bűne miatt, és fordítva: az apa sem bűnhődik a fia vétke miatt. A bűn következménye, a büntetés magát a vétkezőt, a bűn elkövetőjét terheli. Ha azonban a vétkes megtér, és nem követi el bűnét többé, akkor élni fog, nem kell meghalnia. Isten hatalmas kegyelmével eltörli a megtérő bűnös minden bűnét, mert célja nem a pusztulásba taszítás, hanem a megmentés, megszabadítás, a bűnből való megtérés kimunkálása.

Az újszövetségi szakasz Lk 15,1–10, az elveszett juh példázata. Nagyobb Isten öröme egy megtérő bűnös miatt, mint kilencvenkilenc igaz miatt, akinek nincs szüksége megtérésre. Isten egyenként minden embert megszólít, megkeres, és a megtaláltat, a megtérőt követőinek közösségébe, a hívó gyülekezetbe helyezi.

##### *Amit a textusról tudni kell*

A szerző úgy határozza meg önmagát, mint „Péter, Jézus Krisztus apostola”, „presbitertárs és Krisztus

*tus szenvedéseinek tanúja*” (1,1; 5,1). Ezt a nézetet, miszerint a levelet Péter apostol írta, a legkorábbi időktől fogva vallja az egyház, és ez soha nem volt vitatott. Tehát jó okkal lehet feltételezni, hogy a levél Rómában született, valamivel Péter körülbelül i. sz. 65-ben, a Néroró-féle üldözés során bekövetkezett halála előtt, nagy valószínűséggel i. sz. 59-ben. A levél mint irodalmi mű nem Péter alkotása, hanem az a Szilász vagy Szilvánusz készítette, aki az Apostolok cselekedetei szerint Márk utódjaként lett Pál apostol hittérítő társa. Talán ennek köszönhető a levél elegáns, irodalmi görög nyelvezete.

A levél célja: meleg hangon nyújtani vigasztalást és bátorítást az olvasóknak. A keresztényüldözés erőteljes fellángolása miatt erre a gyülekezet tagjainak igen nagy szüksége volt. Az apostol Jézus szenvedését állítja példaként olvasói elé. Az ő mindhalálig való engedelmességéből kapjuk a legnagyobb vigasztalást: a feltámadás reménységét.

A levél címzettjei mindazok a kis-ázsiai gyülekezetek, akik a Nero-féle kegyetlenkedések elszünetedői. Gyakorlati útmutatásokat, tanácsokat kapnak az élet különböző helyzeteiben.

Az 5., befejező fejezet a presbiterek és ifjak intéseivel kezdődik. Textusunk pedig arra biztat, hogy minden gondunkat Istenre vessük, akinek gondja van ránk minden nyomorúságunk között is.

Szakaszunk 6. verse Isten előtti alázatos életformára buzdít, ami már a megelőző, 5. versben is elkezdődik. Ott az egymás iránti alázatosságra hívja fel az időseket és fiatalokat.

*Tapeinoó* – ’lealacsonyít’, ’megalázkodik’. Önmagunk megalázása nem gyengeség, mint ahogyan a világ gondolja, hanem bátorság és erő! Önmagunk felett való győzelem. Nem a magunk akaratát próbáljuk mindenáron keresztülvinni, hanem el tudjuk engedni azt, és átadjuk Isten-

nek az irányítást. Az ő akarata alakítja az életünket. A világ talán sodródásnak látja, hiszen amikor elengedem a kormányt, akkor csak hittet látom Isten kezét a volánon.

Az *en kairó* reménységet ad arra nézve, hogy Istenünk idejében küldi, illetve hozza el segítségét. Másrészt eszkatologikus távlatot is ad: felmagszta, felemel minket magához. Örök országában helyet ad nekem is, mert kérésének, példájának megfelelően én is végigküzdöttem magam a rögs útön. Jézus mindenkor kereszthordozásra hívja a tanítványt. Mi, emberek önmagunkat állítanánk előtérbe a siker, a hírnév és a népszerűség csábítása közepette. De ez csak rövid távú haszonnal kecsegtető út, nem vezet az igazi célba.

Krisztus felvállalása az életünk mindennapi terhein kívül még további terheket is hoz életünkbe. Meg nem értést, el nem fogadást, gúnyolódást, ellességeskedést is akár. Ugyanakkor emberi erőt meghaladó kísértés nem ér bennünket, Isten pedig hűséges, és nem is hagy minket erónkön felül kísérteni, sőt a kísértéssel együtt elkészíti a szabadság útját is, hogy el tudjuk azt viselni. 1Kor 10,13-ban olvashatunk erről. Tehát szenvedéseink személyre szabottak, éppen akkorak, ami nem roppant össze bennünket. Bonhoeffer ezt írja: „A szenvedést el kell hordozni, hogy elmúljk. Vagy a világnak kell hordoznia és belepusztulnia, vagy Krisztusra nehezedik, és benne lesz legyőzve.”

Mi olykor egyedül próbálkozunk, egymagunkban, Krisztus nélkül. Megfeledkezünk arról, hogy a Sátán nálunk nagyobb és erősebb hatalom, aki felett önmagunkban nem arathatunk soha győzelmet.

8. vers: Tehát józannak, ébernek kell lennünk (néfó – aor. imperat.). Örködniük kell (grégoreó), mert az ördög (ho antidikosz – ellenfél, ellenség) mint pusztító oroszán jár közöttünk a világban, és azt figyelni, kit ragadhat el, kit nyelhet el (katinó). Mint ahogyan a vadállat is kifigyeli a nyájból a gyenge bárányt, és azt ragadja el. Az ördög is ott támad, ahol gyengeséget lát: megerőtlenedést vagy akár gögöt, kevélységet. Ha egyedül próbál-

kozom, elfogy az erőm, gyengének bizonyulok, hamar elfáradok. A kereszt megkerülése, megrövidítése pedig olyan eszköze az ő csábításának, amely kecsegtető a számunkra. A szenvedésmentes életet boldogságként és megelégedettséggként állítja elénk, gögöt szül. Pedig emberi életünk csakis Istennel és Istenben lehet boldog, nélküle pedig csak részben, ideig-óráig érünk boldogságot.

9. vers: *antisztamai* aorisztosz imperativusz alakja: álljatok ellen neki. *Sztereosz* – szilárd, erős. Istennel képes vagyok még az ördöggel szembeni ellenállásra is. Egyedül azonban nem megy. A hitestvéreinken is ugyanazok a szenvedések teljesednek be, amelyeket mi is elszenvedünk. Nem vagyunk tehát még csak egyedül sem a veszélyben. Másoknak is hozzánk hasonló próbák között kell megállnia, kitartania. Ugyanolyan rögs útön haladnak, mint mi. Olykor nekünk kell cipelnünk, támogatnunk őket. Máskor pedig az ő vállukra támaszkodva botorkálhatunk tovább. De haladnunk kell a cél felé. Az erős segítse a gyengébbet, a gyengébb pedig bízza rá magát erősebb társára.

10. vers: A kegyelmes Isten pedig a rövid ideig való szenvedés után maga fog felszerelni – *kartidzó*, erőssé tenni; *sztéridzó* és *sztthenoó* – szilárddá tenni. Valamint *themelioó* – alapot, fundamentumot rakni, vagyis megalapozni. Nem én erősítem meg önmagam. Nem tudom magamat a saját hajamnál fogva kihúzni a bajból. Szükségem van Isten segítségére, aki Krisztusban elhívott az ő örök dicsőségére.

11. vers: *doxa* – dicsőség; *kratosz* – erő, hatalom. Nem a miénk a dicsőség, ha meg tudunk állni a kísértésekben, és ha végig tudunk haladni az útön, és elérünk a mennyei célba, hanem egyedül Istené. Egyedül Istené a hatalom és a dicsőség mindörökkön örökké. Ámen.

### Meditáció

A hívő ember szenvedése és kereszthordozása mindenkor aktuális téma. Különböző korokban

és időkbën, de alapvetően a mindennapi étellel együtt járó hasonló szenvedésekben is része van mindig a mindenkori embernek. Még hívóként is. Hívóként azonban még azon felül való terheket is el kell hordoznunk. Felvállalom keresztény küldetésem, vagy elhárítom? Hordozom vagy megkerülöm, esetleg lerövidítem, könnyebbé akarván téve keresztemet? Követem Krisztust, vagy a gonosz uralma alatt vagyok? A göröngyös út nehéznek, a széles út kitaposottabb volta miatt könnyebbnek látszik. Melyiken járok? A többség után menni, a többség elveit vallani kockázatmentesebbnek ígérkezik. Megvetéssel, gúnyos lenézéssel nem kell szembesülnöm, ha azt teszem, amit a többség. A kisebb ellenállás felé haladva gyorsabb és célravezetőbb menni, valamint nagyobb hozadékkal járónak tűnik az az út.

A keskeny úton göröngyök, komolyabb akadályok, csapdák is vannak. Ezekkel előre számolni is lehet, hiszen Krisztus meg sem próbálja eltitkolni ennek az útnak a veszélyét, nehézségét. Állandó készültségben kell lennie a Krisztus követőjének, az alázatosság útját választó tanítványnak. Az ellenség minden pillanatban résen van. Pusztító oroslánként jár a világban, és bármelyik pillanatban ránk törhet, hogy elnyeljen. Nekünk is állandó készenlétben, készültségben kell tehát lennünk. Az út egyedül nem járható! Célba jutni egyedül nem lehet! Ugyanakkor az úton nem egyedül járunk. Kézen fogva, egymásba kapaszkodva könnyebb a haladás.

Az utat pedig már valaki végigjárta előttünk. Van egy keskeny kitaposott ösvény. Krisztus lábnyomai láthatóak és követhetőek. Ő maga is volt a teljes elhagyatottság állapotában, őt is megalázták, kigúnyolták, de elviselte. A tövisek megsebeztek, de tűrte, ütötték a hátát, de elszenvedte. Az út végén ő maga fog várni szerető, kitért karokkal. Ő fog fogadni Atyánk örökkévaló országában. Ezzel semmi más fel nem ér, érdemes érte ideig-óráig szenvedni, küzdeni. Hiszen az Atya dicsőségébe érkezünk. Színről színre láthatjuk őt, és nyерhetünk örök békeséget.

## *Az igehirdetés felé*

Míg néhány évtizede a szekularizáció következtében csupáncsak neveltség tárgya volt Krisztus követője, mára odáig jutottunk, hogy üldözni kezdi a világ a krisztusi értékek felvállalóit. A keresztény erkölcsre már az egykor keresztény Európában sem lehet általános értéként hivatkozni. Sőt egyes témákban a világ megköveteli a politikailag korrekt beszédet még Krisztus tanítványaitól is, akár a saját álláspontjuk képviselésével szemben is! Hívó keresztény álláspontunk hangoztatására nincs lehetőségünk világi közegben, hanem csak saját berkeinken belül hivatkozhatunk rájuk mint örök értékekre.

Lehetséges vázlatom öt pontban az alábbi:

1. *Az Isten gyermekének, Krisztus követőjének élete Istenre hagyatkozó élet.* Bár előre nem látom a keresztthordozásom értelmét, de engedelmes vagyok Istennek, és engedem életemben az ő akaratát érvényre jutni. A magamét pedig elengedem, bízom ígéreteiben.

2. *Az Isten gyermekének, Krisztus követőjének élete a Sátánnak ellenálló élet.* Mindig készenlétben, éberségben, hitben való szilárdságban.

3. *Krisztus követőjének, a tanítványnak az élete a keresztet felvállaló élet.* Nem a keresztjét megkerülő, elkerülő, megrovidító magatartás, amely kecsesgató ugyan, de célba nem juttat. Teher alatt nő a pálma...

4. *A tanítvány élete Krisztusban a testvérekkel közösségben való élet.* Együtt járjuk az utat. Vannak egyéni szenvedéseink, de a másikéhoz nagyon hasonlóak is. Hittel hordozzuk, segítjük, támogatjuk egymást a cél felé. Nem tudunk mindenkor segítséget nyújtani, problémát megoldani, de ismerjük azt a Krisztust, aki tud és akar is segíteni. Róla teszünk bizonyosságot, s ezzel már segítséget is nyújtottunk.

5. *A Krisztust követő tanítvány élete Istent dicsőítő, magasztaló élet.* Mindenkor neki adom a dicsőséget, a hitben járás és keresztthordozás nem a saját magam érdeme. Ő segít nekem, ő adott példát, ő járta végig a követendő utat, és ő juttat célba. Luther így írt: „Amit mi tanítunk és teszünk,

az nem rajtunk áll. – Mi magunk egyáltalán nem számítunk. Hanem az Úr Jézus Krisztus ügye, akitől van mindenünk, s akiért prédikálunk, élünk és szenvedünk! Mivel pedig minden Őérte van, a gondját is reá hagyjuk. Övé a véghezvitel. Lelket és bátorságot is Ő ad, hogy ügye megállhasson.” (LUTHER 2011, 382. o.)

### Felhasznált irodalom

KISS János 1998. Szentháromság ünnepe után 3. vasárnap. 1Pt 5,6–11. In: Szabó Lajos et al. (szerk.): *Tükörkép. Evangélikus lelkészek igehirdetéseinek*

*gyűjteménye*. Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest. 178–180. o.

KISS Sándor 1983. *Újszövetségi görög–magyar szómagyarázat*. Református Zsinati Iroda, Budapest.

LUTHER Márton 2011. *Jer, örvendjünk, keresztyének. Luther írásaiból mindennapi áhitatra*. Szerk. Karl Witte. Ford. Szabó József. Luther Kiadó, Budapest. (Magyar Luther-könyvek 11.)

Péter első levele. *Wikipédia*, [https://hu.wikipedia.org/wiki/Péter\\_első\\_levele](https://hu.wikipedia.org/wiki/Péter_első_levele). (Megtekintés: 2024. április 8.).

SOLYMÁR Mónika 1999. Szentháromság ünnepe utáni 3. vasárnap. *Lelkipásztor*, 74. évf. 6. sz. 237–238. o.

■ KOLLÁR ZSOLT